

Äldreförvaltningen
Tjänsteskrivelse till äldrenämnden

Datum:
2020-10-22

Diarienummer:
ALN-2020-00862
(KSN-2020-02782)

Handläggare:
Britt-Inger Lavrell

Svar på motion om demensförebyggande arbete från Linnea Bjuhr (SD)

Förslag till beslut

Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Linnea Bjuhr (SD) föreslår i en motion väckt 14 september 2020

- att i större utsträckning erbjuda vidareutbildning till anställda inom Uppsala kommun som kommer i kontakt med personer med demens
- att anhöriga uppmuntras och/eller informeras om aktuella utbildningar för anhöriga till personer med demens
- att verka för att certifiera fler verksamheter inom äldreomsorgen, i form av silviadiplomering eller liknande certifiering från annan aktör

Beredning

Ärendet har beretts av äldreförvaltningen och kommunledningskontoret. Perspektiven för näringsliv, barn och jämställdhet bedöms inte relevanta med föreliggande förslag till beslut.

Föredragning

Stödteam demens inom äldreförvaltningen har sedan januari 2018 uppdraget att handleda och utbilda personal i Uppsala kommuns interna och externa verksamheter där man arbetar med personer med demenssjukdom samt att säkerställa

implementering av det nationella kvalitetsregistret gällande BPSD (Beteendemässiga och Psykiska Symtom vid Demenssjukdom).

Syftet med uppdraget är att säkra en god omvårdnad och omsorg för personer med demenssjukdom genom information, handledning och utbildning.

Inom uppdraget ingår besök hos verksamheterna för information om Stödteam demens och BPSD-registret, samt personhandledning och utbildning till omvårdnadspersonal om vanliga demensdiagnoser, bemötande och förhållningssätt till personer med demenssjukdom, samt om anhörigas situation och känslor vid närståendes demenssjukdom.

Personhandledning till personal innebär att man tillsammans diskuterar möjliga lösningar av ett aktuellt problem. Handledningen tar fasta på de Nationella riktlinjerna för omvårdnad av personer med demenssjukdom där man betonar vikten av personcentrerad omvårdnad. Handledning går även hand i hand med skattning och registrering i BPSD-registret genom att man tillsammans tar fram personcentrerade omvårdnadsinsatser och individuella bemötandeplaner.

Stödteam demens samverkar också med demensvårdskonsulenter och äldrepsykiatrin, och kan även bistå biståndshandläggare och boendesamordnare vid bedömning och boendeplacering. Dessa har även erbjudits och fått viss utbildning.

Stödteam demens tjänster är kostnadsfria för Uppsala kommuns interna och externa verksamheter. Se www.utforare.uppsala.se för mer information.

Implementeringen av BPSD-registret har liksom andra kvalitetsregister ett ska-krav gällande äldrenämndens verksamheter inom Uppsala kommuns interna och externa verksamheter. BPSD-registret är ett kvalitetsregister men också ett arbetssätt för omvårdnadspersonal som ger personalen en struktur i omvårdnadsarbetet. BPSD-registret syftar till att på individnivå förbättra bemötandet av personer med demenssjukdom och kan därmed bidra till ökad livskvalitet för dessa personer.

I dagsläget har nitton utbildningar i BPSD-registret genomförts vilket innebär att över tvåhundra personer utbildats till BPSD-administratörer sedan maj 2018. Ytterligare två utbildningar är planerade till november 2020 för totalt tjugo personer.

Parallellt med BPSD-utbildningarna har ett implementeringsarbete bedrivits i verksamheter med utbildade BPSD-administratörer. Under 2020 har detta arbete intensifierats och det kommer att utökas och specialinriktas mer under 2021.

Det är av stor vikt att all personal känner till metoden och arbetssättet och förstår hur det skall användas. Alla medarbetare skall arbeta utifrån överenskomna, personcentrerade omvårdnadsåtgärder och individuella bemötandeplaner. I implementeringsarbetet har verksamhetscheferna en viktig roll genom att ge personalen tillräckliga resurser till att utföra BPSD-arbetet och att stötta BPSD-administratörerna och alla medarbetare i det nya arbetssättet.

Demensvårdstödet i Uppsala kommun erbjuder kostnadsfritt stöd till personer med demenssjukdom och till anhöriga. Rådgivning, information och stödsamtal som kan underlätta vardagen är det huvudsakliga uppdraget.

Enskilda stödsamtal erbjuds vid behov av rådgivning, information eller annat stöd. Personer med demenssjukdom/kognitiv svikt och anhöriga kan få hjälp i kontakt med andra funktioner i samhället, till exempel inför och i samband med demensutredning eller vårdplanering. Det nära samarbetet med kommunens biståndshandläggare ger

möjlighet att gå igenom och samordna olika alternativ gällande stöd och lämpliga insatser utifrån individuella behov.

För anhöriga till personer med demenssjukdom anordnas anhöriggrupper utifrån behov och intresse både dag- och kvällstid. Där kan anhöriga få kunskaper om demenssjukdomar samt möjlighet att träffa andra i liknande situation och dela erfarenheter.

Vissa dagar och kvällar bjuder Anhörigcentrum in föreläsare inom områden som kan vara intressanta och viktiga för den som är anhörig, som till exempel biståndsbedömning och juridik. En föreläsningsserie i demenskunskap har anordnats vid ett flertal tillfällen.

Tre LSS-boenden, två där det bor personer under 65 år med demensdiagnos samt en daglig verksamhet för personer under 65 år med demens samt förvärvade hjärnskador, kommer att silviacertifieras med start under hösten 2020 och som pågår våren 2021. Under hösten 2020 skulle ett eller ett par äldreboenden också silviacertifieras, men på grund av pandemin kunde inte Silviahemmet ta emot fler intressenter. Silviahemmet har förskjutit alla utbildningar och certifieringar sedan i våras och ligger fortfarande efter vilket gör att det kanske inte heller är möjligt att certifiera dessa boenden förrän hösten 2021.

Sedan tidigare är två äldreboenden i privat regi silviacertifierade. Äldrenämnden har även övervägt en satsning på de Silviasystrar som finns i verksamheterna för att stärka deras roll och inflytande i omvårdnaden.

Äldrenämnden ser också över möjligheten att starta upp en extern demensutbildning för till exempel brandkår, polis, butiksbiträden, förare i kollektivtrafik med flera. Detta för att inkludera personer med demenssjukdom i samhället samt kunna hjälpa dem rätt och upptäcka symptom i tidigt skede. Diskussioner kring detta har precis inletts.

Äldrenämnden anser att det idag finns ett gediget uppbyggt stöd till personer med demenssjukdom, till anhöriga samt till personal. Information, rådgivning, stödsamtal, handledning och utbildning är liksom implementering viktiga ledord i det dagliga arbetet för att minska och mildra effekterna när personer drabbas av demenssjukdom.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 22 oktober 2020
- Bilaga, Motion om demensförebyggande arbete från Linnea Bjuhr (SD)

Äldreförvaltningen

Carina Juhlin
Förvaltningsdirektör

Motion om demensförebyggande åtgärder

Diagnosen demens drabbar cirka 160 tusen personer per år i Sverige men sett till antalet personer som påverkas av diagnosen är det många fler, främst närstående såsom familj, vänner och kollegor.

Inom vården finns specialister som har höga kunskaper om just demens. Det finns dock sannolikt utrymme för kunskapshöjning på bredden, främst för de som möter demenspatienter i sitt dagliga arbete. I första hand handlar det om att uppmärksamma tidiga symptom och ordinera den typ av utredning som behövs, veta hur man bemöter demenssjuka, se världen från den drabbades ögon och anpassa omgivningen efter individens behov. Åtgärderna behöver inte alltid vara särskilt omfattande. Vid tidig upptäckt kan dessutom orsaker till demens behandlas. Rätt utbildning leder till att det blir lättare att planera vård och förbereda anhöriga för den typ av förändring som en demenssjukdom medför.

Ett relativt enkelt sett att höja kompetensnivån är att erbjuda arbetande inom äldreomsorgen utbildningar för nämnt ändamål. Även anhöriga kan uppmuntras att ta del av utbildning anpassat för dem. Svenskt demenscentrum erbjuder till exempel utbildningar som riktar sig till olika personalkategorier inom vården som alla på ett eller annat sätt kommer i kontakt med personer demens. Där hamnar Uppsala län på plats 17 av 21 i jämförelsen med riket över hur många som har tagit del av deras utbildning för personal på särskilt boende.¹

Även Silviahemmet, en stiftelse som är startad av drottning Silvia, erbjuder utbildningar som i första hand riktar sig till personal inom vård och omsorg. Fördelen med denna utbildning, eller certifiering, är att varje utbildning skraddarsys efter behov och hålls på arbetsplatsen. Utbildningen uppskattats, bland annat i Norrtälje kommun där man har så kallat "silviadiplomerat" flera enheter. Sannolikt finns liknande certifieringar av andra aktörer som kan vara intressanta att undersöka om någon av dessa kan vara aktuella för Uppsala.

Med anledning av ovanstående yrkar Sverigedemokraterna:

- att i större utsträckning erbjuda vidareutbildning till anställda inom Uppsala kommun som kommer i kontakt med personer med demens
- att anhöriga uppmuntras och/eller informeras om aktuella utbildningar för anhöriga till personer med demens
- att verka för att certifiera fler verksamheter inom äldreomsorgen, i form av silviadiplomerings eller liknande certifiering från annan aktör

Uppsala, den 19 augusti 2020

Linnea Bjuhr (SD), gruppledare

Anders Sehlin (SD), ledamot

¹ <https://demenscentrum.se/utbildning/plus-s%C3%A4rskilt-boende-i-siffror>

